

2. Opphaldsløype

ARBEIDSLØYVE

I 2003 vart det gjeve til saman 25 600 nye arbeidsløyve der grunnlaget for løyvet var at personen skulle arbeide i Noreg.

Sesongarbeidsløyve, det mest vanlege arbeidsløyvet

70 prosent av alle arbeidsløyva var sesongarbeidsløyve i 2003. I alt fekk 17 900 personar sesongarbeidsløyve. Borgarar frå Polen fekk dei fleste sesongarbeidsløyva med i alt 60 prosent av alle løyva. Borgarar frå Litauen hadde nest flest sesongarbeidsløyve med 23 prosent av løyva.

Sesongarbeidsløyve, dei ti største landa. 2003

Land	Tal
Polen	10639
Litauen	4059
Latvia	812
Slovakia	378
Ukraina	285
Romania	267
Russland	259
Estland	250
Tsjekkia	182
Bulgaria	147
Andre	608
Totalt	17886

Talet på personar som får sesongarbeidsløyve, har hatt ein klår auke dei siste åra.

I tillegg til sesongarbeidsløyva vart det gjeve 2 500 andre kortvarige løyve som ikkje kan fornyast. Desse kan i høgda bli gjevne for eitt år.

Færre spesialistløyve

Av alle arbeidsløyva som vart godkjende i 2003, gjev 1 150 grunnlag for varig opphald etter tre år. Dette gjeld fyrst og fremst løyve for arbeidstakarar med fagutdanning eller særskilde kvalifikasjonar (spesialistløyve). I 2003 var det 1 100 nye personar som fekk dette løyvet. Flest spesialistarbeidsløyve vart gjevne til polske statsborgarar, med 30 prosent av løyva. Nest flest vart gjevne til søkjarar frå USA, med 9 prosent av løyva.

Spesialistarbeidsløyve, dei ti største landa. 2003

Land	Tal
Polen	330
USA	100
Russland	58
Slovakia	57
India	47
Litauen	43
Serbia og Montenegro	40
Romania	38
Estland	37
Filippinane	33
Andre	343
Totalt	1126

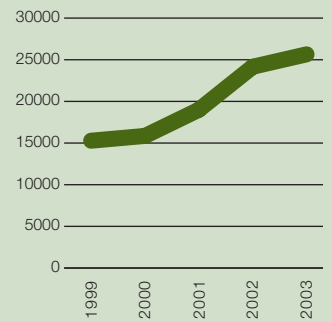
Fram til 2003 auka talet på spesialistløyve. I 2003 var det derimot ein nedgang på 35 prosent.

Andre typar fornybare arbeidsløyve

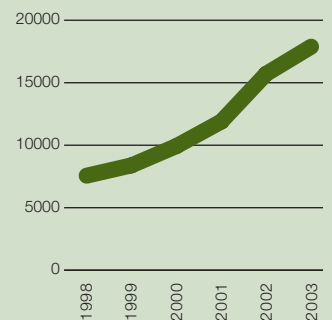
Det finst fleire ulike arbeidsløyve i tillegg til spesialistarbeidsløyve og sesongarbeidsløyve. Nokre typar arbeidsløyve kan bli fornya i inntil 4 år, andre berre i inntil 2 år. Bakgrunnen for desse løyva er ulik. Ein del personar har kvalifikasjonar eller kompetanse som næringslivet treng, andre kan vere misjonærar, journalistar eller idrettsutøvarar som ønskjer å arbeide i Noreg for ein periode. I 2003 vart det godkjent 900 arbeidsløyve i denne kategorien.

Det er fyrst og fremst borgarar frå Aust-Europa som får desse typane løyve, men også ein del personar frå Nord-Amerika, India og Kina.

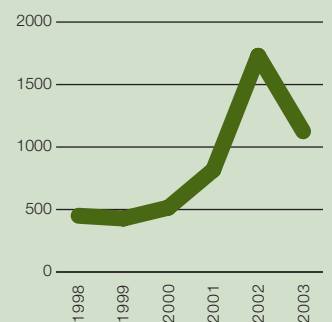
Alle arbeidsløyve. 1999-2003

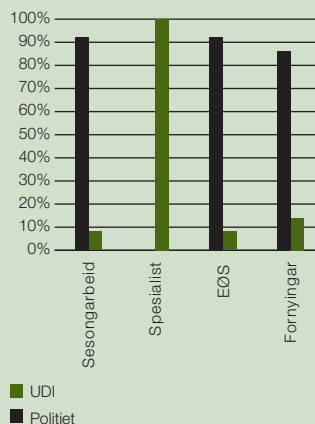
Sesongarbeidsløyve. 1998-2003

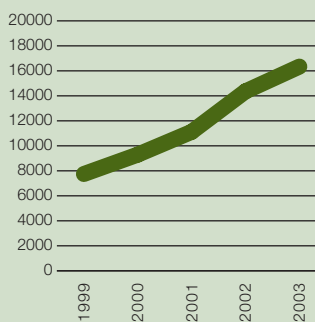
Spesialistløyve. 1998-2003

Godkjenningar av arbeidsløyve, fordelte på vedtaksinstans. 2003

Sesongarbeid, dei nye EU-landa. 1999-2003

Politiet godkjenner flest arbeidsløyve

I 2003 godkjende politiet 83 prosent av alle arbeidsløyve, medrekna fornyingar. Politiet gjev dei fleste sesongarbeidsløyva, EØS-løyva og alle typar fornyingar.

UDI handsamar derimot alle fyrstegongs spesialistløyve – med eitt unntak: Frå hausten 2003 har nokre utvalde utanriksstasjonar fått vedtaksmynde for spesialistløyve. Så langt har berre eit fåtal fått godkjent arbeidsløyve av ein utanriksstasjon.

Arbeidsløyve og dei nye EU-landa frå Aust- og Sentral-Europa³

Den 1.5.2004 blir Den europeiske unionen (EU) utvida med ti nye medlemsland. Desse landa vil òg høyre inn under den økonomiske samarbeidsavtalen mellom EU og EFTA-landa (EØS-avtalen). Etter føresetnadene i denne avtalen skal det mellom anna gjevast tilgjenge til den norske arbeidsmarknaden på lik line med norske borgarar og borgarar av dei andre EFTA- og EU-landa, med mindre Noreg set i verk overgangsordningar.

Det er vanskeleg å seie noko visst om i kor stor mon dette vil påverke arbeidsmarknaden i Noreg, men det har alt vore ei stor interesse for å arbeide her. Dette gjeld særleg borgarar frå dei baltiske landa og Polen. Denne interessa har likevel mest vore knytt til kortvarig og sesongprega arbeid.

Dei fleste av dei ikkje-fornybare løyva gjeld sesongarbeid, nær 17 900 løyve. Av desse vart meir enn 90 prosent gjevne til arbeidstakarar frå eitt av dei nye EU-landa. Polen er det største landet med 10 600 saker og 60 prosent av løyva. På den neste plassen følgjer Litauen med 4 100 saker. Talet på ikkje-fornybare arbeidsløyve gjevne til dei nye EU-landa har auka med over 130 prosent sidan 1999. Desse løyva er kortvarige og kan som nemnt ikkje fornyast. Men særleg for sesongarbeid er det vanleg at dei same arbeidarane kjem att i ei årrekkje. Jamvel om desse løyva ikkje danner grunnlag for innvandring, er dei med på å gje større kunnskap om og kjennskap til Noreg hjå ei heller stor gruppe arbeidarar i dei nye EU-landa.

Dei nye EU-landa – utviklinga av sesongarbeidsløyva

Land	1999	2000	2001	2002	2003
Estland	104	106	146	240	250
Kypros	0	0	0	0	0
Latvia	247	374	506	712	812
Litauen	830	1339	2048	3143	4059
Malta	2	2	1	1	1
Polen	6290	7129	8006	9724	10639
Slovakia	153	202	218	325	378
Slovenia	1	0	0	1	3
Tsjekkia	111	139	177	191	182
Ungarn	7	5	16	26	16
Sum	7745	9296	11118	14363	16340

I 2003 vart bortimot 35 prosent (320) av dei fornybare løyva, med avgrensingar i kor lenge dei kan fornyast, gjevne til borgarar av dei nye EU-landa. Dette er ein rimeleg kraftig nedgang frå 2002, men ein stor del av desse løyva blir fornya – så interessa er stor enno. Dei fleste løyva i denne kategorien er gjevne til arbeidstakarar som blir rekna som naudsynte medarbeidarar for å gjennomføre ein kontrakt⁴. Estland er det største landet med 160 nye løyve og 260 fornyingar. I 1999 vart det til jamføring godkjent 140 slike løyve til alle dei nye EU-landa til saman. Auken kan mellom anna forklarast med ei kraftig stiging i salet av lafta hytter, som blir produserte i desse landa og så monterte i Noreg av fagarbeidarane til produsenten.

Det vart godkjent 490 spesialistløyve til dei nye EU-landa i 2003. Etter fleire år med stiging i talet på spesialistløyve til desse landa såg vi i 2003 ein nedgang på 40 prosent jamført med 2002. Talet på fornyingar har likevel meir enn dobla seg, så her òg er interessa framleis på topp. I 1999 vart det likevel berre gjeve 70 nye spesialistløyve. Denne auken kan forklarast med at det frå 2001 vart mogeleg å gje spesialistløyve til faglærde handverkarar også, og det har ført til ein sterk auke av løyve gjevne til personar innanfor bygg og anlegg. Polen er det største landet med 330 løyve.

³ Dette er: Polen, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia, Ungarn, Latvia, Litauen, Estland, Malta og Kypros.

⁴ Utlendingsforskrifta § 4a fyrste lekken bokstav c

Dei nye EU-landa – utviklinga av spesialistløyve.
1999 – 2003

Land	1999	2000	2001	2002	2003
Estland	2	4	20	76	37
Kypros	1	0	0	0	0
Latvia	3	1	1	26	9
Litauen	11	9	12	111	43
Malta	0	0	1	0	0
Polen	22	25	183	516	330
Slovakia	4	11	29	71	57
Slovenia	0	0	0	0	1
Tsjekkia	20	0	6	14	7
Ungarn	8	10	9	15	7
Sum	71	60	261	829	491

UTDANNING

I alt vart det gjeve 7 900 løyve til folk som søkte utdanning i 2003⁵. Av desse var nær 5500 fyrstegongsløyve.

Tyskland og Kina med flest studieløyve

Det vart gjeve nærmare 4 000 fyrstegongs studieløyve i alt i 2003. Flesteparten av dei er studentar ved høgskular og universitet, og dessutan elevar ved vidaregåande skular og folkehøgskular. I alt kom det 1 400 studentar frå EU/EØS-området. Tyskland var det landet det kom flest studentar frå til Noreg, med 530 fyrstegongs studieløyve i 2003.

Studieløyve*, 10 største land 2003

Land	Tal
Tyskland	525
Kina	429
USA	221
Frankrike	198
Spania	192
Russland	186
Italia	163
Litauen	122
Polen	93
Nederland	79
Andre	1769
Totalt	3977

* inkluderer elevar ved vidaregåande skular og folkehøgskular i tillegg til studentar og postdoktorgradsstudentar ved universitet og høgskular

⁵ Desse tala inkluderer au pair- og praktikant-løyve.

I overkant av 2 600 av løyva er gjevne til studentar utanfor EU/EØS-området. Det var Kina som hadde flest studieløyve, i alt 430. USA og Russland kjem på dei neste plassane med høvesvis 220 og 190 løyve. Med unntak av ein liten nedgang i 2001 har talet på studieløyve auka dei siste ti åra. Ein av nasjonalitetane som har hatt størst auke, er studentar frå Kina. I 2001 var det 150 personar frå Kina som fekk studieløyve, medan det var 430 i 2003.

Au pairar frå Filippinane, praktikantar frå Polen

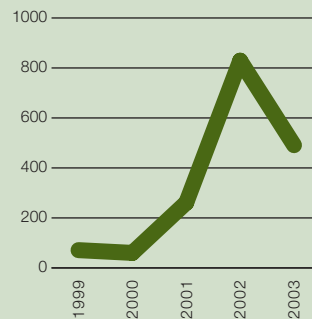
Det vart gjeve om lag 950 løyve til au pairar i 2003. Flest løyve vart gjevne til filippinske borgarar, 15 prosent av løyva. Elles var det austuropeiske land som dominerte.

Au pair-løyve, dei ti største landa. 2003

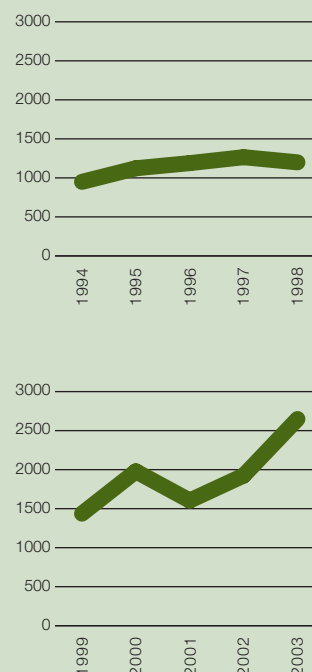
Land	Tal
Filippinane	138
Litauen	111
Polen	93
Romania	93
Latvia	59
Ukraina	56
Russland	55
Kviterussland	29
Estland	27
Tsjekkia	26
Andre	261
Totalt	948

Det vart gjeve nær 550 løyve til praktikantar (trainee-stillingar) i 2003. Av dei var 43 prosent polske borgarar.

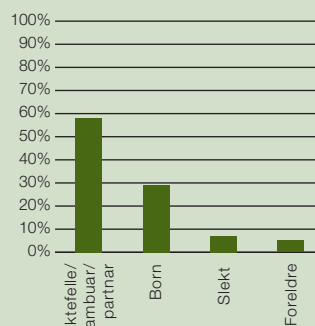
Spesialistløyve, dei nye EU-landa. 1999-2003

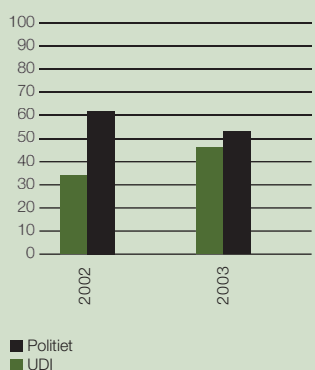
Studieløyve, utan EØS-studieløyve. 1994-2003

Familiesameining, familietilknytning i Noreg. 2003

Familiesameining, del av godkjenningane fordelte på vedtaksinstans. 2003

Praktikant-løyve, dei ti største landa. 2003

Land	Tal
Polen	233
Latvia	60
Litauen	59
Kviterussland	34
Russland	28
Tsjekkia	13
Ukraina	13
Brasil	10
Kina	10
USA	8
Andre	75
Totalt	543

FAMILIESAMEINING

Det vart godkjent 10 500 nye familiesameiningar i 2003.

Færre familiesameiningar

Talet på godkjende familiesameiningar har gått ned med 28 prosent jamført med 2002, då det vart godkjent 14 600 løyve. I tidlegare oppgjevne tal på familiesameiningar har løyve gjevne etter EØS-regelverket ikkje vorte medrekna.

Nedgangen kjem i hovudsak av endringar i sakshandsamingskapasiteten til UDI. I tillegg har godkjenningssprosenten gått ned med 2 prosent frå 2002. I 2003 vart 62 prosent av sakene handsama av UDI godkjende. Tek vi omsyn til godkjenningane i politiet, vart nær 70 prosent av familiesameiningssakene godkjende i 2003. Jamvel om godkjenningssprosenten ikkje har gått monaleg ned totalt, har det for somme nasjonalitetar vore klåre endringar. Det er fyrst og fremst borgarar frå land med store flyktninggrupper i Noreg som har nedgang i godkjenningssprosenten. Nedgangen kan ha ein samanheng med innføringa av krav om forsyting for delar av desse gruppene.

Irak på topp i år òg

I 2003 fekk over 900 irakarar familiesameining. Irakarar var i 2003, til liks med 2002, den største gruppa som fekk familiesameining. Men til liks med mange andre nasjonalitetar har det vore ein tydeleg nedgang jamført med 2002, då 1 790 irakarar fekk godkjent familiesameining.

Familiesameining, 10 største land 2003

Land	Tal
Irak	940
Russland	797
Thailand	780
Somalia	652
Pakistan	518
Tyrkia	445
Tyskland	401
Filippinane	396
Afghanistan	387
Storbritannia	330
Andre	4823
Totalt	10469

Kven får ein familiesameining med?

Over halvparten av alle familiesameiningane er sameining mellom ektefellar, sambuarar eller partnarar, medan litt under ein tredjedel var born som har vorte sameinte med foreldra sine.

Politiet godkjenner fleire familiesameiningar

Politiet handsamar ein stor del av familiesameiningssakene der personen som søker om eit løyve, alt er komen til Noreg, og saka elles er ukomplisert. Politiet kan ikkje avslå søknader. I 2003 godkjende politiet 46 prosent av nye familiesameiningssaker. I 2002 godkjende dei 34 prosent.

I tillegg vart 21 500 løyve fornya. Det er politiet som handsamar dei aller fleste fornyingane. Familiesameiningsløyve må fornyast kvart år dei tre fyrste åra ein bur i Noreg.

VISUM

Visum er eit løyve til å reise inn i Noreg og Schengen-området og opphalde seg her i ein avgrensa periode på inntil 90 dagar. Løyvet kan gjevast for turistvitjingar, familievitjingar, offentlege oppdrag, forretningsreiser eller andre føremål. Vitjingsvisum er det mest vanlege, men det finst òg andre typar visum. Har ein fått godkjent visum i eit av Schengen-landa, kan ein reise fritt innanfor heile området.

Personar frå land som Noreg i Schengen-samarbeidet har inngått visumfridomsavtale med, treng ikkje visum når dei gjestar Noreg eller dei andre Schengen-landa. Schengen-landa har visumfridomsavtale med mellom anna Australia, Japan, Malaysia, New Zealand og Israel, og dessutan dei fleste landa i Amerika.

Meir enn 90 prosent blir handsama av utanriksstasjonane

I 2003 tok norske utanriksstasjonar imot om lag 86 000 visumsøknader. Her reknar vi òg med søknader der Noreg representerer andre land⁶. Omkring 91 prosent av visumsøknadene vart handsama ved ein av utanriksstasjonane til Noreg. Resten, 9 prosent, vart handsama av UDI. Dette kan vere saker der utanriksstasjonen har avslått søknaden og ei klage er send til UDI eller det er tvil om søknaden kan godkjennast. Medan 46 prosent av søknadene som vart handsama av UDI, vart godkjende, vart heile 90 prosent av søknadene handsama ved ein av utanriksstasjonane godkjende.

41 prosent av visumsøknadene frå Russland

41 prosent av alle visumsøknadene vart mottekne ved ein av dei tre utanriksstasjonane i Russland. Russland er det einaste av nabolanda våre som Noreg ikkje har inngått visumfridomsavtale med. Utover dette er det utanriksstasjonar i Filippinane, Thailand, Storbritannia og Kina som har det høgaste talet på søkjarar.

Tala seier ikkje noko om nasjonaliteten til søkjaren, men vi reknar med at i dei fleste tilfella er personen borgar av landet utanriksstasjonen ligg i. Nokre nasjonalitetar vil i større mon enn andre søkje frå eit tredje land. Det er til dømes ein god del afghanarar som søkjer om visum frå Pakistan. Ambassaden i Storbritannia ferdar òg ut mange visum til tredjelandsborgarar.

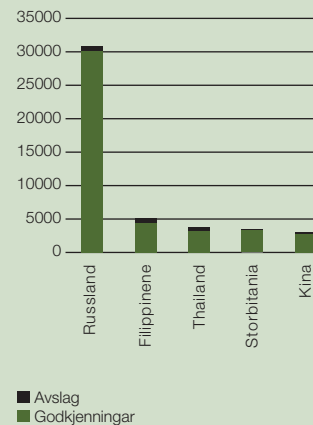
STATSBORGARSKAP

Utlendingsdirektoratet handsama i 2003 om lag 7 700 søknader om statsborgarskap. Så mykje som 93 prosent, vel 7 200 av søknadene, stetta krava til norsk statsborgarskap.

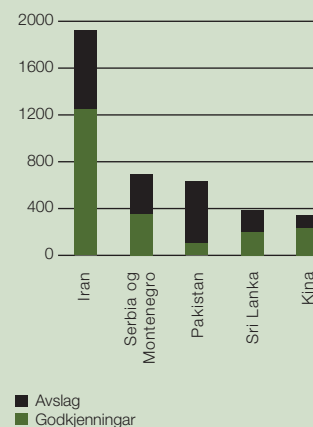
Norsk statsborgarskap blir godkjend av Utlendingsdirektoratet eller av Fylkesmannen. Den samla statistikken over overgang til norsk statsborgarskap blir utgjeven av Statistisk sentralbyrå (SSB)⁷.

Av sakene som vart godkjende av Utlendingsdirektoratet, var søkjarar frå Bosnia-Hercegovina den klårte største nasjonaliteten. Dette har samband med det store talet på bosniske flyktningar som kom til Noreg på byrjinga av 1990-talet.

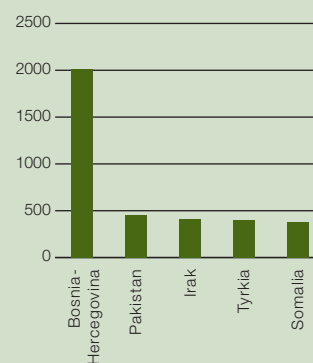
Visumsaker handsama ved norske utanriksstasjonar i 2003, dei fem største landa

Visumsaker handsama i UDI i 2003, dei fem største landa

Statsborgarskap handsama i UDI i 2003, dei fem største landa

⁶ Visumsamarbeidet fører med seg at vi blir representerte av eit anna land der vi sjølve ikkje har fagstasjon. Der dei nordiske landa ikkje har egne fagstasjonar, og der det er ønskeleg å vere representert, vil visumsamarbeid med andre Schengen-land bli inngått.

⁷ <http://www.ssb.no/emner/02/02/statsborger/>